

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу
України щодо наближення законодавства України до законодавства
Європейського Союзу в частині акцизного податку»

1. Мета

Метою законопроекту є приведення законодавства України до норм законодавства ЄС задля виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Законопроект розроблено на виконання пункту 18 Протоколу наради від 02.12.2022 під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Стефанішиної О. В. із заступниками міністрів, до сфери відповідальності яких належить питання європейської інтеграції, щодо внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проектів законодавчих та нормативно-правових актів, передбачених пунктом 4 витягу з протоколу № 140 засідання Кабінету Міністрів України від 08.11.2022.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Додатком XXVIII до глави 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію передбачено механізм впровадження директив ЄС у національне законодавство України, у тому числі щодо акцизного податку.

Наразі задля повного виконання поставлених завдань необхідно вирішити такі питання:

Законом України від 07.12.2017 № 2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» було внесено комплексні зміни до Податкового кодексу України (далі – ПКУ) в частині приведення його положень у відповідність до норм Директиви Ради Європейського Союзу від 21.06.2011 № 2011/64/ЄС про структуру і ставки акцизів, що застосовуються до тютюнових виробів (далі – Директива 2011/64/ЄС).

Зокрема, було встановлено, що з 01.01.2025 будуть дотримуватися вимоги Директиви № 2011/64/ЄС щодо частки акцизу у середньозваженій роздрібній ціні продажу сигарет як мінімум 60 %, як це зазначено у статті 10 цієї Директиви, а також запроваджено механізм визначення такої ціни (стаття 8 цієї Директиви).

Підпунктом 14.1.227¹ пункту 14.1 статті 14 ПКУ надано визначення середньозваженої роздрібною ціни продажу сигарет. Проте є необхідність технічного уточнення цього визначення з огляду на зауваження, висловлені у листі Генерального директорату з питань податків та митного союзу Європейської Комісії (DG TAXUD of The European Commission).

Законом України від 23.11.2018 № 2628-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків та зборів» з

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000065FC2E00F4C69200

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 29.03.2021 10:34:30 по 29.03.2023 10:34:30

Міністерство фінансів України

11320-09-5/31694 від 29.12.2022

01.03.2019 класифікацію виноробної продукції приведено до вимог Директиви Ради від 19.10.1992 № 92/83/ЄЕС про гармонізацію структур акцизних зборів на спирт та алкогольні напої (далі – Директива 92/83/ЄЕС), в тому числі стосовно оподаткування проміжних продуктів.

Проте слід доповнити ПКУ терміном «проміжні продукти» відповідно до глави IV Директиви № 92/83/ЄЕС.

Також задля унеможливлення зловживань та ухилення від сплати акцизного податку потребує вирішення питання зрівняння розміру ставки акцизного податку на ці алкогольні напої (наразі за чинною редакцією – 8,42 гривні за 1 літр) із ставкою на вина ігристі та вина газовані, зброжені напої, вина (напої) ароматизовані ігристі (газовані) (наразі за чинною редакцією – 12,23 гривні за 1 літр). За інформацією Державної митної служби України, є непоодинокими випадки мінімізації суб'єктами господарювання податкових зобов'язань з акцизного податку шляхом декларування при ввезенні алкогольних напоїв на митну територію України інших кодів згідно з УКТ ЗЕД з меншою ставкою акцизного податку.

Додатком XXVIII до глави 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію імплементація положень Директиви Ради № 2003/96/ЄС від 27.10.2003 про реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергопродуктів та електроенергії (далі – Директива № 2003/96/ЄС) повинна відбуватись поступово з огляду на майбутні потреби України у сфері охорони навколишнього природного середовища та енергоефективності. На сьогодні є нагальною потреба створення передумов для післявоєнного відновлення та належного забезпечення функціонування економіки України, у тому числі шляхом наповнення дохідної частини бюджету за рахунок надходження акцизного податку.

При наближенні чинних на сьогодні ставок акцизного податку на пальне слід взяти до уваги, що Директивою 2003/96/ЄС передбачено значно вищі ніж в Україні ставки акцизного податку на нафтопродукти (мінімальні рівні ставок акцизного податку для пального: на етилований бензин становить 359 євро за 1000 л, на газойлі (дизельне пальне) – 330 євро за 1000 л, на скраплений газ – 125 євро за 1000 літрів).

Наразі відповідно до Закону України від 21.09.2022 № 2618-IX «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану» встановлено на період до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, але не довше ніж до 01.07.2023, такі ставки акцизного податку:

на бензини моторні, важкі дистилляти, інші нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та біодизель в розмірі 100 євро за 1000 літрів,

на скраплений газ, бутан, ізобутан – 52 євро за 1000 літрів.

Вказані обставини потребують прийняття зваженого рішення щодо поступового збільшення ставок акцизного податку на пальне до мінімальних рівнів, передбачених Директивою 2003/96/ЄС.

3. Основні положення проекту акта

Законопроект запропоновано такі зміни до ПКУ:

у новому підпункті 14.1.26¹ пункту 14.1 статті 14 ПКУ надається визначення терміна «проміжні продукти» відповідно до Директиви № 92/83/ЄЕС. Передбачається, що зазначена норма набиратиме чинності з 01.07.2023;

у змінах до підпункту 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 ПКУ для проміжних продуктів збільшується розмір ставки акцизного податку з 8,42 до 12,23 гривні за 1 літр (на 3,81 гривні), тобто на рівні розміру чинної ставки на вина ігристі та вина газовані, зброжені напої, вина (напої) ароматизовані ігристі (газовані). Передбачається, що зазначена норма набирає чинності з 01.07.2023, враховуючи терміни для замовлення та виготовлення марок акцизного податку на них;

у підпункті 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 ПКУ встановлюються нові розміри ставок акцизного податку на пальне з огляду на їх мінімальний рівень, передбачений Директивою 2003/96/ЄС, які набиратимуть чинності з 01.01.2028. Водночас новим пунктом 48 підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ встановлюється графік щорічного збільшення таких ставок з 01.01.2024 по 31.12.2027 включно (протягом чотирьох років) з огляду на загальну різницю між мінімальними розмірами ставок, передбачених Директивою 2003/96/ЄС, та розмірами основних ставок акцизного податку на ці товари відповідно до підпункту 215.3.4 пункту 215.3 статті 215 ПКУ. Передбачається, що ці перехідні норми починають застосовуватися з 01.01.2024;

у підпункті 7 пункту 2 розділу I Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році», яким пункт 14.1 статті 14 ПКУ з 01.01.2025 доповнюється новим підпунктом 14.1.227¹, уточнюється термін «середньозважена роздрібна ціна продажу сигарет», зокрема зазначається, що така ціна розрахована із суми загальної вартості всіх сигарет з урахуванням усіх податків, реалізованих виробниками на митній території України та ввезених імпортерами на митну територію України.

4. Правові аспекти

Правовідносини у цій сфері регулює Податковий кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту сприятиме збільшенню бюджетних надходжень:

до державного бюджету від операцій з реалізації пального із збільшеними ставками акцизного податку на пальне у розмірі 1 395,0 млн гривень в середньому за місяць у 2024 році, з них 1 079,56 млн гривень від акцизного податку та 316,38 млн гривень від податку на додану вартість;

до державного бюджету з акцизного податку від операцій з реалізації проміжних продуктів із збільшеними ставками акцизного податку у розмірі 3,3 млн гривень в середньому за місяць у 2023 році від акцизного податку.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

Проект постанови потребує погодження з Міністерством економіки України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством аграрної політики та продовольства України, Державною податковою службою України, Державною митною службою України та проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

7. Оцінка відповідності

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Проект акта не містить положень, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Проект постанови необхідно направити до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта забезпечить приведення податкового законодавства України щодо акцизного податку до норм законодавства ЄС задля виконання Угоди про асоціацію, зокрема, відповідно до додатка XXVIII до глави 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» в частині положень директив № 92/83/ЄЕС, № 2003/96/ЄС, № 2011/64/ЄС.

Міністр фінансів України

Сергій МАРЧЕНКО

«___» _____ 202_ р.